

“Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն”
ՎՎԿ Փակ Բաժնետիրական
Ընկերություն

30 հունիսի 2015թ.

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

“Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն” ՎՎԿ (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հիմնվել է 2009թ. հունիսին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Կազմակերպությունը գրանցվել է 2009թ. հունիսի 16-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից խորհրդի թիվ 182 Ա որոշմամբ, թիվ 26 գրանցման համարով: ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011 թվականի հոկտեմբերի 19-ի թիվ 1/1167 Ա որոշմամբ Կազմակերպության տիպը փոփոխվել է ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունից վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպության:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է ՀՀ հիփոթեքային շուկայի զարգացմանն օժանդակելու նպատակով, որն իրականացվում է բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից ֆիզիկական անձանց տրամադրված հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման միջոցով:

Կազմակերպության գրասենյակը գտնվում է Երևանում, հասցեն է՝ Հանրապետության 22-7/1:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Կազմակերպության աշխատողների միջին թվաքանակը կազմել է 19 մարդ:

2 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

2.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ): Ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են Կազմակերպության ֆինանսական գործունեության արդյունքները և դրամական հոսքերը 2015թ. հունվարի 01-ից հունիսի 30-ը ընկած ժամանակաշրջանի համար:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Կազմակերպություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Կազմակերպությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես “տոկոսային եկամուտ” և “տոկոսային ծախս” օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

2.3 Հարկում

Շահույթի գծով շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից:

Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Շահութահարկին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցվում է:

2.4 Դրամական միջոցների համարժեքներ

Դրամական միջոցների համարժեքները բաղկացած են ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող միջոցներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակահատվածում: Դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Կազմակերպությունն իր գործառնություններն իրականացնում է բացառապես անկանխիկ ձևով:

2.5 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.6 Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Կազմակերպության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական գործիքներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական ակտիվների նման դասակարգումը կատարվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ Կազմակերպության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրենց իրական արժեքներով, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի, որոնք պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, որոնք պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո Կազմակերպությունը ֆինանսական պարտավորությունները չափում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ

- ֆինանսական պարտավորությունների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այսպիսի պարտավորությունները պետք է չափվեն իրական արժեքով,
- ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա, կամ երբ կիրառելի է շարունակվող ներգրավվածության մոտեցումը:

2.7 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Կազմակերպությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների (“ծախսային իրադարձություն”) արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի ոչ բավարար համարժեքություն, զուտ եկամտի և վաճառքների ցածր հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Կազմակերպությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին

հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Կազմակերպությունը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Կազմակերպության ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

2.8 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- կազմակերպությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն անողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- կազմակերպությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ համարվում կամ լրացել է դրա վաղեմության ժամկետը:

2.9 Հիմնական միջոցներ

Կազմակերպությունը հիմնական միջոցները և ոչ նյութական ակտիվները հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ

- այդ ակտիվներին վերագրելի տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի կազմակերպություն, և
- այդ ակտիվները ունեն արժեք, որը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Կազմակերպության հիմնական միջոցները և ոչ նյութական ակտիվները հաշվեկշռում ճանաչվում են իրենց սկզբնական արժեքներով (ինքնարժեքներով): Ակտիվների ինքնարժեքները ընդգրկում են այդ ակտիվների ձեռքբերման գները, ներկրման տուրքերը, հարկերը, տեղակայման ծախսումները և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն կազմակերպության վերադարձման, և ակտիվները իրենց նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախսումներ:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը

- շենքեր, շինություններ և փոխանցվող հարմարանքներ 20 տարի,
- հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա 1-5 տարի,
- այլ հիմնական միջոցներ 5 տարի,
- մինչև 50 հազար դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ 1 տարի,
- ոչ նյութական ակտիվներ 10 տարի:

Վարձակալված հիմնական միջոցի վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային մեթոդի հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, եթե առկա են արժեզրկման հատկանիշներ:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի պետք է ստուգվի անորոշ օգտակար ծառայություն ունեցող ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկված լինելը՝ դրա հաշվեկշռային արժեքը համեմատելով փոխհատուցվող գումարի հետ:

Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Համաձայն գործող կանոնադրության, Կազմակերպությունը արտոնյալ բաժնետոմսեր չի կարող թողարկել: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում

թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

2.10 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

3 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Կազմակերպության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Կազմակերպությունն փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնությունները իրականացնում է շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Կազմակերպությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխադրությունների գծով արժեզրկումից պահուսպներ

Կազմակերպությունը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է

պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Կազմակերպությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն դիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Կազմակերպությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

4 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	625,020	543,004	1,219,570	1,060,518
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	214,220	141,858	401,509	241,681
Հավելավճար թողարկված պարտքային արժեթղթերից	671	84	1,567	84
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	839,911	684,946	1,622,646	1,302,283

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներ	49,394	61,032	98,946	121,595
ՀՀ ԿԲ-ից ներգրավված միջոցներ	296,204	297,681	579,772	567,019
Միջազգ. ֆինանս. կազմ. ներգրավված միջոցներ	20,520	17,649	30,016	17,649
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	88,834	70,716	182,196	117,645
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	454,952	447,078	890,930	823,908

5 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Բանկային և դեպո հաշիվների սպասարկման վճարներ	4	87	78	91
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	87	78	91

6 Զուտ առևտրային եկամուտ/(վնաս)

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ վնաս ¹	388	232	1088	232
Ընդամենը զուտ առևտրային վնաս	388	232	1088	232

7 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Ստացված տույժեր, տուգանքներ	-	-	13	-
Ընդամենը զուտ առևտրային վնաս	-	-	13	-

8 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Աշխատավարձ	35,930	29,190	62,412	51,747
Ուսուցման ծախսեր	1,038	501	1,184	631
Այլ ծախսեր	489	700	1,920	1,282
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	37,457	30,391	65,516	53,660

¹ Տես 28.2 «Շուկայական ռիսկ» ծանոթագրության «Արտարժույթի ռիսկ» պարբերությունը:

9 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.04.15- 30.06.15թթ.	01.04.14- 30.06.14թթ.	01.01.15- 30.06.15թթ.	01.01.14- 30.06.14թթ.
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	463	475	950	876
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	6,175	5,329	12,330	10,640
Աուդիտի գծով ծախսեր	600	2,250	2,192	2,700
Գրասենյակային ծախսեր	523	339	612	429
Ներկայացուցչական ծախսեր	255	327	515	471
Ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	1,194	1,194	2,388	2,388
Վարձակալության գծով ծախս	3,969	2,861	7,938	5,286
Գործուղման ծախսեր	39	1,345	39	1,369
Այլ ծախսեր	1,750	1,282	5,062	2,584
Ընդամենը այլ ծախսեր	14,968	15,402	32,026	26,743

10 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.15-30.06.15թթ. ընկած ժամանակահատվածի համար
Ընթացիկ հարկ	121,723
Հետաձգված հարկ	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	121,723

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

11 Կանխիկ դրամական միջոցների համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	677,331	626,231
Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	298,169	277,560
Ներառվում է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	975,500	903,791
Ընդամենը կանխիկ դրամական միջոցների համարժեքներ	975,500	903,791

12 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Ժամկետային ավանդներ ՀՀ բանկերում	6,868,648	6,484,111
Բանկային հաշիվներ և դրանց գծով ստացվելիք տոկոսներ	298,169	286,581
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,166,817	6,770,692

13 Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Վարկեր	28,932,651	27,322,381
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,932,651	27,322,381

30.06.15թ. դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը կազմում է 299,656 հազար դրամ:

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Վարկեր ՀՀ-ում գործող բանկերին	23,704,408	22,776,568
Վարկեր ՀՀ-ում գործող վարկային կազմակերպություններին	4,969,411	4,303,199
Հաշվեգրված տոկոսներ	258,832	242,614
Ընդամենը վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	28,932,651	27,322,381

Կազմակերպությունն իրավունք ունի յուրաքանչյուր երեք տարին մեկ վերանայել իր կողմից բանկերին և վարկային կազմակերպություններին տրամադրած վարկերի տոկոսադրույքները: Ինչպես նշված է 24 ծանոթագրությունում, 30.06.15թ. դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը համընկնում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ վարկային, արժույթային, իրացվելիության և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 28 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում:

14 Վարկեր տրված աշխատակիցներին

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Վարկեր	12,921	10,753
Ընդամենը աշխատակիցներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,921	10,753

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Վարկեր Կազմակերպության հետ կապված ֆիզիկական անձանց	4,367	4,048
Վարկեր Կազմակերպության աշխատակիցներին	8,554	6,705
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը աշխատակիցներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,921	10,753

15 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային և հաղորդակցման սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ					
Սկզբնական արժեք 2015թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	18,612	811	10,336	1,762	31,521
Ավելացում Նվազեցում	2,823	47	-	1,840	4,710
2015թ հունիսի 30-ի դրությամբ	21,435	858	10,336	3,602	36,231
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ					
2015թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	10,157	550	5,853	1,213	17,773
Հատկացումներ Վերադարձ	2,196	75	1,033	505	3,809
2015թ հունիսի 30-ի դրությամբ	12,353	625	6,886	1,718	21,582
Հաշվեկշռային արժեք 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	9,082	233	3,450	1,884	14,649

16 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ	Այլ (տնային էջ)	Ընդամենը
ՍԿՋԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
Սկզբնական արժեք 2015թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	19,531	7,678	2,000	29,209
Ավելացում	-	227	1,600	1,827
2015թ հունիսի 30-ի դրությամբ	19,531	7,905	3,600	31,036
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ				
2015թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	7,023	1,779	918	9,720
Հատկացումներ	1,040	431	134	1,605
2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	8,063	2,210	1,052	11,325
Հաշվեկշիռային արժեք 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	11,468	5,695	2,548	19,711

17 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Այլ կանխավճարներ	4,093	32,397
Այլ կանխավճարված հարկեր	60,578	660
Այլ ակտիվներ	27,894	44
Ընդամենը այլ ակտիվներ	92,565	33,101

18 Պարտավորություններ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	14,607,963	13,931,683
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	14,607,963	13,931,683

ՀՀ Կենտրոնական բանկից ներգրավված միջոցները ներկայացնում են «Հայաստանում բնակարանային ֆինանսավորման կայուն շուկայի զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում, որը իրականացվում է Կազմակերպության միջոցով: Այս վարկերի վերահսկողությունն ու վարչարարությունը իրականացվում է Գերմանահայկական Հիմնադրամի կողմից: Վերաֆինանսավորվող հիփոթեքային վարկերին ներկայացվում են

որոշակի պահանջներ՝ համաձայն գործող Գլխավոր վարկային պայմանագրի և Կազմակերպության Խորհրդի կողմից հաստատված Վերաֆինանսավորման կարգի: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Կազմակերպությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

19 Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,575,027	2,897,476
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	2,575,027	2,897,476

ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցները ներառում են վարկեր ստացված ՀՀ հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում: Այս վարկերի վերահսկողությունն ու վարչարարությունը իրականացվում է Գերմանահայկական Հիմնադրամի կողմից: Վերաֆինանսավորվող հիփոթեքային վարկերին ներկայացվում են որոշակի պահանջներ՝ համաձայն գործող Գլխավոր վարկային պայմանագրի և Կազմակերպության Խորհրդի կողմից հաստատված Վերաֆինանսավորման կարգի: Վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Կազմակերպությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

20 Պարտավորություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,420,662	1,430,303
Ընդամենը պարտավորություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,420,662	1,430,303

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցները ներառում են վարկեր՝ ստացված Ֆրանսիական Զարգացման Գործակալությունից բնակարանային միկրովարկերը և էներգոարդյունավետության բարձրացման վարկավորումը ֆինանսավորելու նպատակով:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Կազմակերպությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

21 Կազմակերպության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր	3,200,000	4,005,000
Զեղչատոկոս/Հավելվածար	(2,027)	(9,125)
Արժեկտրոն	43,891	45,077
Ընդամենը կազմ. կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,241,864	4,040,952

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ շրջանառության մեջ են գտնվում Կազմակերպության տասներորդ, տասնմեկերորդ և տասներկուերորդ թողարկման պարտատոմսերը՝ համապատասխանաբար 3 տարի, 5 տարի և 3 տարի մարման ժամկետով (ընդհանուր 3.2 մլրդ ՀՀ դրամ ծավալով):

Կազմակերպության կողմից թողարկված միջնաժամկետ և երկարաժամկետ պարտատոմսերը արժեկտրոնային են և ցուցակվել են «ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ-ի հիմնական Abond հարթակում:

Մանրամասները ներկայացված են ազդագիր/ծանուցում ներդրողին նյութում, որը տեղադրված է Կազմակերպության ինտերնետային կայքում՝ www.nmc.am ԱՀԸ պարտատոմսերը բաժնում:

22 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.15թ.	31.12.14թ.
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	8,295	7,387
Այլ պարտավորություններ	1,980	2,908
Պարտավորություններ հարկերի և տուրքերի գծով	5,766	-
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	16,041	10,295

23 Սեփական կապիտալ

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 12,202,515 հազ. դրամ: Համաձայն Կազմակերպության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,193,400 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,225 դրամ անվանական արժեքով:

2015թ. ընթացքում Կազմակերպությունը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 2,000,010 հազար դրամ գումարով:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության 100% բաժնետեր հանդիսանում է ՀՀ կենտրոնական բանկը:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և ունեն մեկ ձայնի իրավունք Կազմակերպության տարեկան և արտահերթ ընդհանուր ժողովներում:

24 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Կազմակերպությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները: 30 հունիսի 2015թ. դրությամբ Կազմակերպության նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Կազմակերպության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

25 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 “Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում” կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Կազմակերպության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Կազմակերպության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՀՀ կենտրոնական բանկը:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են Կազմակերպության միակ բաժնետեր՝ ՀՀ կենտրոնական բանկում բացված Կազմակերպության ընթացիկ դրամային հաշվի վարումը, որը իրականացվում է շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով և Կազմակերպության հետ փոխկապակցված ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի գումարները:

Կազմակերպությունն իր գործունեության իրականացման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկից ժամանակավոր անհատույց օգտագործման համար ստացել է գույք:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները եռամսյակի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	30 հունիսի 2015թ. Բաժնետեր
<i>Թղթակցային հաշիվ ՀՀ ԿԲ-ում</i>	
Մնացորդը հունվարի 01-ի դրությամբ	626,231
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ավելացում	9,422,427
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նվազում	(9,371,327)
Մնացորդը հունիսի 30-ի դրությամբ	677,331

Հազար ՀՀ դրամ	<u>30 հունիսի 2015թ.</u>
	Ղեկավար անձնակազմ
Փոխկապակցված ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	4,048
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ավելացում	1,239
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նվազում	(920)
Մնացորդը հունիսի 30-ի դրությամբ	4,367

Հազար ՀՀ դրամ	<u>30 հունիսի 2015թ.</u>
	Բաժնետեր
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	
Մնացորդը հունվարի 01-ի դրությամբ	13,931,683
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ավելացում	2,581,258
Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նվազում	(1,904,978)
Մնացորդը հունիսի 30-ի դրությամբ	14,607,963

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>30 հունիսի 2015թ.</u>
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ	27,067
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	27,067

26 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքով չհասկանալի ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները համապատասխանում են իրենց մնացորդային արժեքների հետ և ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	<u>30 հունիսի 2015թ.</u>	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,166,817	7,166,817
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	28,932,651	28,932,651
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	14,607,963	14,607,963
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	2,575,027	2,575,027

Հազար ՀՀ դրամ

30 հունիսի 2015թ.

	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Պարտավորություններ միջազգ. ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,420,662	1,420,662
Կազմակերպության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,241,864	3,241,864

Մեկ ամիս և ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվները իրենից ներկայացնում են բանկերում տեղաբաշխված ավանդները և դրամական միջոցների մնացորդները:

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը համընկնում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ ընթացիկ տոկոսադրույքները նոր գործիքների համար արտահայտում են նախկինում տրամադրված գործիքների տոկոսադրույքները:

27 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

Հազար ՀՀ դրամ

30 հունիսի 2015

	Ցածկված և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 3 տարի	3 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	677,331	0	0	677,331	0	0	0	677,331
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,569,427	150,000	0	5,719,427	0	1,447,390	1,447,390	7,166,817

Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	294,474	421,452	1,619,578	2,335,504	6,737,081	19,860,066	26,597,147	28,932,651
Աշխատակիցներին տրված վարկեր	0	932	4,698	5,630	7,291	0	7,291	12,921
Ընդամենը	6,541,232	572,384	1,624,276	8,737,892	6,744,372	21,307,456	28,051,828	36,789,720
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲի նկատմամբ	0	0	1,504,392	1,504,392	5,052,425	8,051,146	13,103,571	14,607,963
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	0	0	771,088	771,088	1,162,052	641,887	1,803,939	2,575,027
Պարտավորություններ միջազգ. ֆին. կազմ. նկ.	0	0	3,095	3,095	236,242	1,181,325	1,417,567	1,420,662
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	0	0	43,891	43,891	1,991,479	1,206,494	3,197,973	3,241,864
Ընդամենը	0	0	2,322,466	2,322,466	8,442,198	11,080,852	19,523,050	21,845,516
Զուտ Դիրք	6,541,232	572,384	-698,190	6,415,426	-1,697,826	10,226,604	8,528,778	14,944,204
Կուտակված ճեղքվածք	6,541,232	7,113,616	6,415,426		4,717,600	14,944,204		

28 Ռիսկի կառավարում

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրողական աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում է ռիսկերի վարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Կազմակերպության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Կազմակերպությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Կազմակերպության Ղեկավարության կողմից՝ ըստ Կազմակերպության Էսորիդի հաստատած վարկային քաղաքականության և ներքին կանոնակարգերի: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և միջոցներ է ձեռնարկում զսպելու ֆինանսական ռիսկերը:

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկեր: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

28.1 Վարկային ռիսկ

Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Կազմակերպությանն կորուստներ կարող է

պատճառել: Վարկային ռիսկը Կազմակերպության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկվում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Կազմակերպության ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Կազմակերպության վարկերի հսկողության բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են կազմակերպության Ղեկավարությանը:

28.1.1 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ առանց երաշխիքի կամ այլ վարկային ապահովման

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության՝ վարկային ռիսկի ենթարկվելու վատագույն տարբերակը՝ առանց ապահովվածությունը հաշվի առնելու: Հաշվեկշռային ակտիվների համար վարկային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային զուտ արժեքների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12	7,166,817
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	13	28,932,651
Վարկեր աշխատակիցներին	14	12,921
Ընդամենը վարկային ռիսկ		36,112,389

28.1.2 Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության վարկային ռիսկերը ամբողջությամբ կենտրոնացած են ՀՀ-ում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության վարկային ռիսկերը ամբողջությամբ կենտրոնացած են Ֆինանսական կազմակերպություններում:

28.1.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Կազմակերպությունը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով:

Կազմակերպությունը իր վարկային ռիսկը զսպելու նպատակով կարող է իր հետ համագործակցող հաստատությունների համար սահմանել վարկի տրամադրման առավելագույն սահմանաչափեր: Յուրաքանչյուր հաստատության համար կարող է սահմանվել առանձին սահմանաչափ: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Կազմակերպությունը կարող է սահմանել սահմանաչափեր նաև վերաֆինանսավորվող հիփոթեքային վարկերի վրա ըստ դրանց տրամադրման տարածաշրջանի, վարկառուների առանձին խմբերի և այլ հատկանիշների:

Կազմակերպության կողմից վերաֆինանսավորված հիփոթեքային վարկերի 90 և ավել օր ժամկետանց դառնալու դեպքում հաստատությունը պարտավոր է այդ վարկի գումարի չափով մարել Կազմակերպության կողմից ստացված վարկի գումարը:

Կազմակերպությունը վերաֆինանսավորված հիփոթեքային վարկերի նկատմամբ հսկողությունը իրականացնում է համագործակցող հաստատությունների կողմից յուրաքանչյուր ամիս ներկայացվող հաշվետվությունների հիման վրա, ինչպես նաև Կազմակերպության համապատասխան աշխատակցի տեղերում վարկերի ստուգման միջոցով:

Գրավ

Կազմակերպությունը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց ապահովում վերցնելը: Կազմակերպությունը որպես վարկերի և փոխատվությունների համար ապահովման հիմնական միջոց բոլոր վարկառուների հետ կնքում է պահանջի իրավունքի զիջման (ցեսիայի) պայմանագիր, համաձայն որի Կազմակերպությունն իրավունք է ստանում հարկ եղած դեպքում օգտվել Կազմակերպության կողմից վերաֆինանսավորված հիփոթեքային վարկերի պայմանագրերից բխող վարկատուի և գրավառուի բոլոր իրավունքներից:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերը ամբողջությամբ ապահովված են վերաֆինանսավորված հիփոթեքային վարկերով:

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ:

28.1.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված ռժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Կազմակերպությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Կազմակերպությունը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպության գնահատմամբ վարկային պորտֆելը չունի անհատական կամ խմբային արժեզրկման որևէ հատկանիշներ: Հետևաբար, կազմակերպությունը չի ստեղծել վարկերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ:

28.2 Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվեն այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Կազմակերպությունը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել առևտրային պորտֆել: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի կենտրոնացումներ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Կազմակերպությունն իրավունք ունի յուրաքանչյուր երեք տարին մեկ վերանայել իր կողմից բանկերին և վարկային կազմակերպություններին տրամադրած վարկերի տոկոսադրույքները:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթային ռիսկի

զսպման նպատակով Կազմակերպությունը որդեգրել է արտարժույթային դիրքը հնարավորինս փակ պահելու քաղաքականություն: Չուտ դիրքի դրական մեծությունը կապված է տեղաբաշխված և նեգրավված միջոցների տոկոսադրույքների տարբերության հետ:

Կազմակերպության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

30 հունիսի 2015թ.

Անվանումը	Ծանոթ.	Ազատ փոխարկելի արժույթ ²
Ակտիվներ		
Պահանջներ այլ ֆինան. կազմ. նկատմամբ	12	1,535,502
Պարտավորություններ		
Պարտավորություններ միջազգ. ֆին. կազմ. նկատմամբ	20	1,420,662
Չուտ դիրք 30.06.2015թ. դրությամբ		114,840

28.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Կազմակերպությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Կազմակերպությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Կազմակերպության հետ մասնավորապես:

Կազմակերպության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների:

² Ազատ փոխարկելի արժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը

29 Կապիտալի համարժեքություն

Կազմակերպության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Կազմակերպության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Կազմակերպությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Վերաֆինանսավորող Վարկային Կազմակերպությունների համար ՀՀ կենտրոնական բանկը սահմանել է նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ 4,000,000 հազար դրամ գումարով: